

Reżyserzy u wiceministra Pierackiego — Olive Borden, „wielka dama” z Beverly Hills — Co słyszeć w wytwórniach — Demon śmierci (ciąg dalszy) — Rozmowa z Polą Negri — Pierwszy indyjski film narodowy — Kupony ulgowe.

## U PROGU POLSKIEJ PRODUKCJI DŹWIĘKOWEJ

Precz z naśladownictwem i szablonem!

Wynalazcy polscy uniezależnią nas od aparatury zagranicznej

„Udźwiękowanie” polskiego rynku filmowego postępuje w bardzo szybkim tempie. Niedawno jeszcze „Śpiewający błazen” wzbudzał sensację w kinie „Splendid”, dziś już w każdym z wielkich miast śpiew i bełkot angielski rozlega się z kilku ekranów jednocześnie.

W ostatnich miesiącach ubiegłego roku „Kurjer Filmowy” nawoływał uporczywie do obrony przed groźnym dla produkcji rodzimej zalewem. Nie zrobiono nic w tym kierunku, nie wydano żadnych doraźnych rozporządzeń, — i oto dziś nasz przemysł filmowy,

drży w posadach

od ciosów, jakie weń zewsząd godzą.

Skoro jednak widoki na mądre współdziałanie producentów polskich w kwestji obrony własnych interesów zawiodły, należy pomyśleć o tem, co jedynie może uratować zachwiany przemysł, a mianowicie o własnej produkcji dźwiękowej.

W tej dziedzinie coś się zaczyna ruszać. Ten i ów producent krząta się koło filmu dźwiękowego;

jeden z obrazów synchronizuje się

w atelier filmowy „Syrena - Record” — wszystko to jednak odbywa się na małą skalę i budzi obawę, że „dźwiękowiec” polski będzie takim niemowlątkiem w stosunku do wytworów zagranicy, jak był niem niegdyś nasz film niemy.

Niedoleżne naśladownictwo stworzy napewno poronione plody.

Musimy oduczyć się już raz tego ciągłego oglądania się na obce wzory, tego nieśmiałego „powtarzania za panią matką”, a zdobyć się na własny typ twórczości, na

inwencję i oryginalność.

Polski film dźwiękowy, jeśli już powstaje, winien za jednym zamachem

zerwać ze wszystkimi błędami

i już utworzonemi szablonami, jakie obserwujemy w oglądanych dziś obrazach amerykań-

skich. Do błędów takich należy przedewszystkiem film mieszany, w którym sceny nieme przeplatają się z partjami mówionemi. Odróżnić trzeba te dwa typy i robić albo filmy dźwiękowo-

śpiewne, albo mówione. Słabością „dźwiękowców” amerykańskich jest też ubóstwo inwencji w dziedzinie fonetycznej. Wrzawa, szum wiatru, gwizdanie i pukanie, oto niemal wszystko, co wy-

myślili tamtejsi scenarzyści i reżyserzy. Cała olbrzymia skala dźwięków, szmerów i efektów fonetycznych pozostała dotychczas niewyżytkana i film polski powinien z niej skorzystać. Należy sięgnąć do polskiego

folkloru, gdzie spoczywają niezmiernie wprost bogactwa, szczególnie przydatne do eksploatacji w wersji dźwiękowej.

Pamiętajmy, że tylko oryginalne dzieło z tego zakresu może liczyć na powodzenie, gdyż pod względem technicznym nie dorównamy tutaj Amerykanom.

„Jest jeszcze jeden moment, pierwszorzędnej wagi:

Ogólnie wiadomo, że żyjemy w okresie

gwałtownej inwazji Ameryki w europejski ustrój gospodarczy. Na polskim rynku filmowym zjawisko to jest jaskrawsze, niż gdzieindziej. Firmy amerykańskie dominują, paraliżując wysiłki przemysłu krajowego i ujmując cały handel filmami w swoje ręce.

Obecnie film dźwiękowy spowodował nową formę tej inwazji.

„Western Electric” wdziera się w błyskawicznym tempie na rynek polski,

wywołując ogromne sumy, otrzymywane za instalację dźwiękową w kinach. W mniejszym nieco zakresie eksploatuje nas również niemiecki „Tobis - Klang - Film”.

Musimy obronić się przed monopolem zagranicznego przemysłu,

stwarzając własne patenty w tej dziedzinie.

Są u nas wynalazcy, którzy pracują nad ulepszoną aparaturą.

Należy im dopomóc.

Własny, polski patent da nam cały szereg korzyści: przede wszystkim uniezależnimy się od cen, dyktowanych przez obcych i uchronimy od cel importowych. Powtórne dany zarobek swoim ludziom i olbrzymie sumy pozostawimy w kraju, co dla naszego bilansu handlowego ma nieocenione znaczenie.

Gdyby przeznaczono pewną kwotę na pomoc dla wynalazcy polskiego, pracującego w tej dziedzinie, rezultaty byłyby z pewnością pomyslnie.

Uczeni i technicy polscy słyną ze swej inwencji,

nie znajdując tylko w kraju odpowiednich środków i muszą szukać ich zagranicą.

DOLORES DEL RIO



bohaterka „Carmeny”, „Zmartwychwstania” i innych głośnych filmów odtworzy rolę główną w obrazie „Złote Piekło”. Film ten ukaże się wkrótce na ekranie kinoteatru „Casino”.

# Co słycać w wytwórniach polskich? Wielkie polowanie w lasach polskich

## CO JESZCZE ZOBACZYMY?

W sezonie bieżącym zobaczymy jeszcze cztery polskie filmy.

Najwcześniej odbędzie się premiera obrazu „Mascotte” reżyserji A. Forda i Dal - Atana, osnutego na tle scenariusza majora Kniaziołuckiego. W rolach głównych wystąpią Irma Green, Ina Adrijan, Alicja Borg, Andrzej Karawicz, Dal - Atan i J. Kobusz.

„Mascotte” ukaże się na ekranach kin: „Pan” i „Capitol”. „Gwiazdzista eskadra” (wytwórni KlioFilm) reżyserji Leonarda Buczkowskiego jeszcze nie jest ukończona. Jest to film lotniczy, osnuty na tle powieści poruczn. Meisnera.

W „Gwiazdzistej eskadrze” debiutuje siostra Jerzego Marra — Baśka Orwid. Ciekawą sylwetkę stworzy prawdopodobnie dawno już niewidziany na ekranie Stefan Szwarz.

Jedną z najbliższych premier będzie film reż. L. Trystana „Dusze w niewoli” p.g. powieści Bolesława Prusa. (Kier. produkcji J. Starczewski).

Obsadę stanowią: Zofja Batycka, Alicja Halama, Maya Rudzka, Ludwik Solski, Mieczysław Cybulski, Bolesław Mierzejewski i Lech Owron. Premiera wkrótce w kinie „Colosseum”.

Ostatnim filmem sezonu będzie „Moralność Pani Dulskiej” reż. Newolina, (kier. prod. B. Land), gdyż obecnie obraz ten jest synchronizowany w atelier Towarzystwa „Syrena Record”.

Jak wypadła pierwsza próba (1-szy akt jest już podobno nagrany) — nie wiemy.

Wiadomo tylko, że kino „Casino” zakontraktowało ten obraz na marzec.

Obsada mieszana: Dela Lipińska, artystka wiedeńska, Zofja Batycka, Hanna Daszyń-

ska, Marta Flanz z teatru Reinhardta, Tadeusz Wesołowski, Ludwik Frietsche i inni.

## ZAPOWIEDZI.

Oto są filmy już ukończone, lub też będące w stadjum montażu. Nowych filmów nikt nie „kręci”.

Wprawdzie reżyser R. Biske nakręcił jakąś aktówkę „Tango” z nieznanymi siłami, ale — przypuszczamy, — że jest to tylko „trening” przed walną rozprawą.

Reżyser H. Szaro nie prędko — prawdopodobnie — przystąpi do realizacji opracowanego wspólnie z Wacławem Sieroszewskim i Anatolem Sternem scenariusz p. t. „Sybir”.

Ma to być film śpiewno-dźwiękowy. Nie brak również projektów w wytwórni D/H. J. Zagrodzkiego, ale narazie żaden nie został definitywnie zatwierdzony.

Wytwórnia „Starfilm” zakupiła prawa sfilmowania powieści publ. Zakrzewskiej p. t. „Dzieci Lwowa” (Orleża). Do filmowania jeszcze daleko.

## REŻ. ZYGMUNT TURKOW WRÓCIŁ DO WARSZAWY.

W tym tygodniu wrócił do Warszawy po dłuższym pobycie w Berlinie, uzdolniony reżyser filmowy i teatralny Zygmunt Turkow, który zrealizował b. ciekawy obraz polski „Ślubowanie”.

P. Turkow pracując w wytwórniach berlińskich, jako asystent wybitnych reżyserów zagranicznych, miał możność poznać, najnowsze metody realizacji nietylko filmów niemych, ale i dźwiękowych.

Reżyser Zygmunt Turkow zamierza w najbliższym czasie zająć się realizacją filmu polskiego.

## Czy nie wartoby tego wszystkim pokazać?

Mija właśnie tydzień od czasu, jak w lasach ks. Radziwiłła odbyło się wielkie polowanie na dzikiego zwierza. Zjechały się „noble” osoby z całej Polski: był ks. Karol Habsburg, hr. Aleksander Skrzyński, Potoccy, Branicy i inni.

Polowanie odbyło się z zachowaniem wszelkich formalności i ceremonjału myśliwskiego. Tyśiąć chłopów „naganiało” zwierzę z najgłębszych zakątków boru; kilkunastu zaś strzelców zdawało na posterunkach egzamin dojrzałości... Gdzież można taki widok spotkać? Dziś w wieku pary, elektryczności, gazów trujących — „polskie polowanie”, obrazek jakby

żywcem z „Pana Tadeusza” wyjęty — stanowi istne „curiosum”. Zwłaszcza dla nas, mieszczuchów, zamkniętych w ciasnych, dusznych, murach miasta. I rzecz najważniejsza. Polowanie to zostało sfilmowane przez operatora F. Vlassaka i L. Zajączkowskiego (fotosy), którzy zostali zaangażowani przez ks.

Radziwiłła. Film jest podobno udany i bardzo ciekawy.

Ale niestety, nie będzie wyświetlany na ekranach, ponieważ zamknięty jest w książkowej „komorze” zamkowej.

Czy nie wartoby jednak pokazać wszystkim, jak wyglądają tradycyjne, „prawdziwe” łowy?

## Zjazd właścicieli kino-teatrów odbędzie się dnia 22 b. m. w Łodzi

W związku z nagłymi zmianami, jakie zaszły na rynku filmowym, odbędzie się zjazd właścicieli kinoteatrów z całej Polski. Na porządku dziennym znajdują się najżywośniejsze za-

gadnienia. Zjazd ten odbędzie się w Łodzi już dnia 22 b. m.

Uczestnikom zjazdu życzymy jaknajpomyślniejszych rezultatów pracy!

## Powstał związek reżyserów filmowych Audjencja u Ministra Pierackiego

Już dawno poruszyliśmy kilkakrotnie na łamach „Kurjera Filmowego” konieczność stworzenia odrębnego związku producentów lub instytucji, która by się zajęła przeforsowaniem pewnych zasadniczych postulatów

### w kołach miarodajnych.

Z zadowoleniem powitaliśmy wiadomość o organizacji producentów polskich, ale jednocześnie wyraziliśmy obawę, czy nowo powstająca organizacja potrafi w należyty sposób ująć sprawy najżywośniejszych

Od tego czasu upłynął już miesiąc, a jednak o żadnych istotnych posunięciach związku producentów

### nie slyszeliśmy.

Dowiadujemy się obecnie, iż inicjatywę przejął nowopowstający

związek reżyserów polskich. W ciągu jednego tygodnia odbyły się już

### trzy zebrania,

na których obecni byli: Ryszard Biske, Juljusz Gardan, Józef Lejtes, Henryk Szaro, Michał Waszyński oraz kierownicy produkcji: M. Libków, B. Land., Wł. Markiewicz i Józef Rosen. Pozaatem akces swój zgłosili reżyserzy: Wiktor Biegański i Ryszard Ordyński.

Rezultaty zebrań są bardzo pomyślne. Po załatwieniu spraw formalnych, przystąpiono z miejsca do rozpatrzenia

najbardziej palących zagadnień polskiego przemysłu filmowego.

Uzyskano również audjencję u szefa Centralnego Urzędu Filmowego pułk. Leona Łuski, oraz u wiceministra spraw wewnętrznych

### pułk. Pierackiego.

Na konferencji obecni byli wszyscy członkowie związku.

Przebieg konferencji nie jest nam w tej chwili znany. Szczegółowe sprawozdanie podamy w jednym z najbliższych numerów „Kurjera”. Jak widać związek reżyserów w szybkim tempie dąży do

### uzdrowienia stosunków,

panujących w kinematografii naszej.

RYSZARD ORWID.

17

## DEMON ŚMIERCI

Ciąg dalszy.

Zdumiony, stał, nie wierząc oczom. Byłby przysiągł, że widział przed chwilą palce ludzkiej ręki, wysuwające się z zakrawędzi szafy i słyszał charakterystyczny trzask podłogi.

— Cóż to za halucynacje — szepnął, zły sam na siebie.

Schował rewolwer do kieszeni i zwrócił się w stronę biurka. Naraz zastanowił się i spojrział znów na niszę. Wszedł do niej i począł ją oglądać uważnie.

Na przytwierdzonej do ściany małej półeczce stały tu grube, zakurzone książki i broszury. Zdjął kilka z nich i położył obok, na krzeselku. Książki te zasłaniały niewielką skrytkę w ścianie o średnicy 20 centymetrów. Nacisnął guzik i skrytka otworzyła się. Usunął z niej parę drobiazgów, przeważnie flaszeczek i pudełek, poczem zaczął badawczo obmacywać jej wnętrze. Poświecił sobie zapalniczką, ale knot był już suchy i zgasł odrazu. Odrzucił ją zrytowany. W niszę nawpół zastłoniętej szafy panował półmrok i bez światła nie można było zbadać tej zagadki, mimo, że ruchy profesora, śmiało i pewne, nasywały przypuszczenie, że zakamarek ten jest mu dobrze znany.

Spojrzął w górę i skrzywił się z niezadowolaniem. Była tam, mała żarówka. Kontakt do niej

znajdował się nawprost półki z książkami. Profesor nie uczynił jednak tego gestu, którym współczesny człowiek dokonuje nieśmiertelnego aktu: „Fiat lux!” Widocznie żarówka nie funkcjonowała.

Profesor przesunął dłonią po ścianach nisz, jakby szukał jakiejś wskazówki, wiodącej do rozświetlenia tajemnicy. Widocznie uparł się mniemać, że w tej niszce przed kilku minutami znajdował się ktoś jednakże. To uporczywe mniemanie musiało w konsekwencji doprowadzić do pytania: W jaki sposób ten „ktoś” wy dostał się stąd?

Profesor Yale nie był skłonny do wiary w cuda.

Ukląkł i począł oglądać podłogę. Nie było tu niczego, coby się dało nacisnąć, lub przekreślić. Szukał jakiegos niedostrzegalnego, a wymyślnego sposobu, jakiegos cudotwórczego guziczka — ale napróżno.

Wstał, ocierając pot z czoła, bo się zmęczył. Chwycił machinalnie za kontakt i przekreślił go kilkakrotnie, oczywiście bez skutku. Żarówka nie świeciła się.

Wtem, jakaś myśl uderzyła go.

Wbrew wszelkim regułom zdrowego rozsądku i przyzwyczajenia przekreślił kontakt odwrotnie, t. j. w lewo.

W tejże chwili podłoga nisz

zaczęła opadać w dół bezszeltnie. Znieruchomiał w sztywnej, prostej postawie. Na kilka sekund ogarnęła go absolutna ciemność, poczem naraz w ciemności tej otwarła się wielka, biała luka.

Ogrodnik, grabiący ścieżkę w małym ogródku na podwórzu gmachu, zdumiał się niepomiernie na widok człowieka, wychodzącego całkiem spokojnie ze ściany. Rzucił biedaczyna grabie i uciekł w popłochu.

Profesor Yale zmrużył oczy oslepione światłem dziennym i ruszył szybko przez podwórze ku branie.

— Hm — mruknął z zadowoleniem. — Ciekawe odkrycie...

—:—

Gdy Ryszard powrócił z miasta do domu o godzinie 5-ej popołudniu, ujrzał przed swymi drzwiami jakiegos wysokiego tęgiego człowieka.

— Pan do mnie? — spytał, wyjmując klucz z kieszeni.

— Tu się zepsuł telefon — rzekł tamten, uchylając grzecznie kapelusza. — Jestem z elektrowni miejskiej.

— Nic o tem nie wiem.

Ryszard otworzył drzwi szybko i wskazał mechanikowi drogę. Podeszedł do telefonu i przyłożył słuchawkę do ucha. Czekał przez długą chwilę.

— Istotnie nieczynny — potwierdził. — Jeszcze rano funkcjonował bez zarzutu.

Zdjął płaszcz i zaczął przeglądać gazetę wieczorną, nie

zwracając uwagi na mechanika. Ten zakrzętnął się pilnie koło aparatu, majstrując przy nim zawzięcie. W pewnej chwili wyjął z kieszeni małą skrzyneczkę i odwrócony tyłem do Ryszarda, przymocował ją silnie pod aparatem, umieszczonym na ścianie, ale tak, że dostrzec ją przy powierzchownym oglądzie, było niepodobieństwem.

Pozbierał narzędzia i skłonił się uprzejmie.

— Aparat był poważnie uszkodzony — rzekł. — Teraz jednak wszystko jest w porządku.

Po wyjściu jego Ryszard zadzwonił do profesora Yale, okazało się jednak, że niema go już w laboratorium. Wobec tego zabrał się do pracy, która uspakajała jego roztrzęsione nerwy, postanawiając nie wychodzić już dzisiaj z domu.

W tym samym czasie Ewa, po wydostaniu się z laboratorium tajną drogą, znaną tylko jej i zmarłemu profesorowi, a ukrywaną nawet przed starym sługą Jakóbem — wróciła do swego pokoiku i siedziała przy aparacie telefonicznym. Trzymając cierpliwie słuchawkę przy uchu, czytała równocześnie jakąś książkę.

Ciekawość jej wystawiona była jednak na próbę. Już dwie godziny czuwała przy aparacie bez rezultatu. Zniechęcona chciała wreszcie odłożyć słuchawkę, gdy naraz rozległo się ciche warczenie dzwonka.

Usłyszała głos kobiety.

— Hallo! Czy to pan Ryszard?

— Przy aparacie. Dobry wieczór, pani Izoldo...

Oczy Ewy zabłyły. A więc podstęp funkcjonował bez zarzutu.

— Jest już godzina 8-ma. Czekam na pana pół godziny. Dłaczego pan nie przychodzi?

— Ja... do pani?... Wszak widzieliśmy się dzisiaj.

— Tak, ale przecież... przecież pan powiedział, że przyjdzie pan wieczorem. Że ma pan dla mnie ważną wiadomość.

— Kiedy?!

— Wrócił pan przecież raz jeszcze do mej willi... po naszej dzisiejszej rozmowie. Czyżby pan nie pamiętał?

— Doprawdy, nie pamiętam. To jest jakieś nieporozumienie. Przyjadę do pani zaraz!

— Niech pan przyjedzie. Czeka... Natychmast!...

To ostatnie słowo było jakby głuchym, zduszonym okrzykiem. Zaraz po niem rozległ się niespokojny głos Ryszarda.

— Pani Izoldo! Hallo! Pani Izoldo!

Głos kobiety nie odezwał się już; czyżby nagle odłożono słuchawkę?

Ewa pochwyciła jeszcze słuchem tupot kroków Ryszarda. Zerwała się od aparatu, ubrała pośpiesznie w płaszcz i wybiegła pędem.

Przed domem zawołała na taksówkę. Przepuściła jednak pierwszą na wszelki wypadek i wsiadła do następnej. Podała adres.

— Prędko! — krzyknęła jeszcze, nim auto ruszyło z miejsca.

Ciąg dalszy nastąpi.



Uroczą Maya Rudzka w filmie „Dusze w niewoli” p/g. Bolesława Prusa. Reżyserja L. Trystan (fot. „Hel - studio”).

# POLA NEGRI W BERLINIE

Co mówi nasza rodaczka o sobie, o filmie dźwiękowym i o mężu

(Wywiad własny „Kurjera „Filmowego”).

28 stycznia przyjechała do Berlina w luksusowym aucie Pola Negri wraz ze swym mężem, księciem gruzińskim Mdivani. Już po kilku godzinach w apartamentach Poli Negri, mieszczących się

w hotelu Adlon,

oczekiwali znakomitą artystkę przedstawiciele prasy codziennej i filmowej. Ktoś rzucił pytanie:

— Jaki jest cel przyjazdu pani do Berlina?

— Przyjechałam do stolicy Niemiec, aby wybrać parę scenariuszy do swoich nowych filmów. O wyborze tematu będę sama decydować, nie pozwolę

narzucić sobie ról nieodpowiednich, jak to się działo dotychczas. Jestem niezależna. Założyłam bowiem

specjalne przedsiębiorstwo filmowe

z kapitałem angielskim.

— Co słysząc w Hollywood?



— W Hollywood nie można żyć.

Hollywood stało się piekłem!

Obecnie z wynalazkiem filmu dźwiękowego praca artysty stała się czemś mechanicznym i zabijającym. Panuje tam ciągła gorączka: produkować, produkować, produkować! W ciągu dwóch albo trzech tygodni nakręca się film. Pomimo to

wierzę w przyszłość filmu dźwiękowego.

Chaos, jaki obecnie panuje w przemyśle, ustąpi miejsca zorganizowanej produkcji.

— Czy to prawda, że pogodziła się pani z mężem?

— Istotnie miałam niedawno zamiar rozwieść się, ponieważ małżonek mój, jako człowiek interesu, nie rozumiał moich artystycznych skłonności i aspiracji. Ale kiedyśmy stanęli przed trybunałem rozwodowym, książę Mdivani przyrzekł, że nie będzie się mieszał do mego życia prywatnego.

Wobec tego pogodziliśmy się.

## Indje—kraj zwierząt, bogów i ludzi

„Vasantasena” — pierwszy narodowy film dźwiękowy

Konflikt ras jest zawsze interesującym tematem dla filmu. Obraz, który pokazuje nam

obyczaje i życie obcych, nieznanymi ludźmi, ma i będzie miał zawsze swoich wielbicieli. Do-

wodem tego jest chociażby powodzenie jakim cieszy się film „Białe Cienie”. Egzotyka frapuje. To też wielką sensacją wywołała wiadomość o realizacji

pierwszego filmu indyjskiego, osnutego na tle dramatu „Vasantasena”, napisanego około r. 2000 przed narodzeniem Chrystusa (w sanskrycie). Będzie to pierwszy film zrealizowany całkowicie za pieniądze miejscowej wytwórni All - Indien - Film i z udziałem wyłącznie sił krajowych. Reżyserować będzie Bhavnani, zaś główną rolę odtworzy Enashi Rama Rau i Kamdevani

Chattopadya,

(ta ostatnia była delegatką Indji na międzynarodowy zjazd kobiet w Berlinie). Dzięki poparciu Maharadży Myssoru ekspedycja filmu korzystać będzie ze wszystkich udogodnień i poparcia władz. Poza tem do dyspozycji reżysera pozostawiono 32 słonie, 500 koni, 800 ludzi, kilka tysięcy statystów, oraz gwardję przyboczną Maharadży. Wreszcie Bhavnani uzyskał specjalne zezwolenie na dokonanie zdjęć w świątyniach i pałacach, których dotychczas nie tknęła stopa Europejczyka. Po ukończeniu realizacji filmu w Indjach, dosynchronizowana zostanie w Berlinie specjalna ilustracja muzyczna. Będzie to zatem nie tylko pierwszy autentyczny film indyjski, ale pierwszy indyjski

film dźwiękowy.

## Ścisły pokaz dla ambasady francuskiej

Dn. 8 lutego odbył się w kinie „Palace” pokaz filmu historycznego „Naszyjnik królowej” z Dianą Karenne (w roli Marii Antoniny) dla ścisłego grona zaproszonych gości oraz ambasady francuskiej. Obecny był również ambasador Laroche, który ma objąć protektorat nad filmem.

„Naszyjnik królowej” jest filmem dźwiękowym i wyświetlany był na aparatach systemu niemieckiego Tobis - Klang - Film.



Jasnowłosa Marja Corda w ciekawym filmie p. t. „Szatańska miłość”, wyświetlanym z ogromnym powodzeniem na ekranie kina „Hollywood”



Już wkrótce w kinie „Wodevil” ujrzymy genialnego Roda Rocquè'a i jasnowłosa Jeanette Loff w przemilym filmie p. t. „Hultaj” (fot. „Kolos”).

Nowela

## „WIELBICIEL”

Hollywood, — serce filmu, bajka wyczarowana różdżką czarodziejskiej bogini, ozłocona promieniami „gwiazd”, „gwiazdek” i „gwiazdeczek”.

Grono osób zebranych na tarasie pięknej willi, zdaje się, zestąpiło z jakiejś bajki wschodniej; odaliski, maharadzowie, niewolnice... przepyszne stroje, leniwę pozy...

Domysleć się łatwo: godzina przerwy podczas zdjęć. Artystki i artyści, zmęczeni upałem i pracą odpoczywają, wpośródmiąc w głębokich fotelach.

— O, Boże, cóż za nudy — rozlega się nagle okrzyk pięknej; odaliski, owiniętej w błękitne gazy. — Umrzeć można z rozpacz. To niema najmniejszego sensu, moi państwo. Mówcie coś... Rita, obiecałaś nam dziś opowiedzieć najciekawszą przygodę twego życia. Zaczynaj, słuchamy...

Jasnowłosa niewolnica pogrąża się głębiej w fotel i zaczyna opowiadać:

— W owym czasie miałam załadować cztery filmy za sobą, ale już rokowano mi świetną przyszłość i stawiano mnie w rzędzie pierwszorzędných aktorów filmowych. Otrzymywałam już listy od rozegzaltowanych podlotków i niedorosłych młodzieńców z prośbą o fotografię z autografem i zaczynałam odczuwać, że jestem na drodze do sławy. Marzyłam o trjumfach i o tych, którzy życie, honor, majątek złożą u mych stóp.

— Pewnej letniej, księżycowej nocy nie mogłam zasnąć. Leżałam w łóżku z otwartymi oczyma, spoglądając w okno, oświetlone blaskiem księżyca. Nagle ujrzałam cień na szybie, okno się uchyliło i jakiś mężczyzna wskoczył bezszelestnie do pokoju. Nie mogłam powstrzymać okrzyku przerażenia. Na ów krzyk mężczyzna

przyskoczył do mego łóżka. Trzymał w ręce rewolwer skierowany ku mnie. Srebrne fale księżyca, niby reflektor objęły jego głowę: dojrzałam, że był młody i piękny, ale widziałam także złowrogi połysk broni w jego ręku.

— Najmniejszy okrzyk, a strzele — zagroził mi włamywacz.

— Czego pan chce odemnie? — wybelkotałam tak przerażone, że i bez jego ostrzeżenia nie byłabym w stanie głosu z krzani wydobyć.

Nie odpowiedział, ale w spojrzeniu, którym mnie obrzucił, ujrzałam coś, czego się najmniej spodziewałam: zachwyty, a może i coś więcej...

— A więc? — zapytałam znacznie już pewniejszym głosem.

— Ach, to pani — szepnął

włamywacz, a rewolwer drżał w jego dłoni. — Nie wiedziałem, że to pani mieszkanie. Dopiero teraz poznałam panią, podziwiałem panią nieraz na ekranie...

— Pan chciał mnie okraść?!

— Nie porzuciłem jeszcze tego zamiaru...

— JAKTO?! — podniosłam głos.

Jego dłoń skierowała znów rewolwer ku mnie.

— Pragnę zrabować pani portfel. O, niech mi go pani da dobrowolnie, piękna Rita. I fotografię pani, tę z kominka... bardzo o to proszę...

— Pod przymusem broni?

— Odkładam rewolwer tu, na nocny stolik. A pani przyniesie fotografię i da mi ją wraz z portfelem. Będzie to najpiękniejsza chwila w mem zmarnowanym

życiu... Potem opuściłam panią na zawsze...

To mówiąc położył rewolwer na stoliku. Wybywszy się już zupełnie strachu, wyskoczyłam z łóżka i wzięłam z kominka moją fotografię, po którą włamywacz chciwie wyciągnął dłoń. Potem bez słowa podałam mu wargi. Przygiął do nich pocałunkiem gorącym, namiętym i wcale... wcale... nie przyjemnym... Muszę przyznać, że byłam nieco oszołomiona tem całym zajściem i ledwie zauważyłam, kiedy mój entuzjasta wyskoczył przez okno i zniknął w cieniu drzew parkowych.

— A rewolwer? — odpowiedziała piękna Rita w zamysleńniu — został na nocnym stoliku. Nie był wcale nabitą, jak się o tem przekonałam później. Leżał na tem samym miejscu, na którym przedtem, kładąc się spać, położyłam mój naszyjnik pereł...

Józ. Wicz.

Amerykański  
Sherlok Holmes  
Uwodzicielem

Clive Brook, który był w jednym z ostatnich swych filmów wspaniałym „zmodernizowanym” Sherlokiem Holmesem, został zaangażowany przez Warner Bros. Nagrywa obecnie film p. t. „Cudze żony”. Film ten będzie dźwiękowcem „płytkowym” — realizowanym przez Clarence’a Badger. „Cudza żona” będzie urocza Bille Dove znana nam z filmu p. t. „Prawo męża”.

SEZON 1930  
w Hollywood

Ilm filmów wyprodukuje Hollywood w bieżącym sezonie?

Oto niektóre pozycje:  
Columbia — 13; First National — 18, Fox — 25, Metro — 29, Paramount — 18, Radio Corporation — 10, Tiffany — 12, United Artists — 25, Universal — 20, Warner Bros — 14.

Wszyscy spieszą do kina

## HOLLYWOOD

BO HOLLYWOOD TO

NAJWYTWORNIEJSZE  
I NAJELEGANTSZE  
KINO STOLICY

Doborowa orkiestra.

Sala dobrze ogrzana.

Poza doskonałym programem atrakcje na scenie!

HOLLYWOOD, WARSZAWA, HOŻA 29,  
róg Marszałkowskiej.Sfilmowano  
Nową powieść  
Ehrenburga

Po filmie p. t. „Miłość Joanny Ney”, w którym Brygida Helm stworzyła jedną ze swych najciekawszych kreacji, grając ślepa — nowa powieść Ehrenburga ma ulec przeróbce filmowej. Tym razem będzie to „Mikołaj Kurbow”. Obsada nie jest jeszcze ustalona. Film będzie nakręcony w dwu wersjach, dźwiękowej i niemej.

Niemiecki  
Al Jolson —  
Ryszard Tauber

Wykorzystując popularność młodego śpiewaka niemieckiego Taubera przystąpiła niemiecka wytwórnia Emelka do realizacji pięciu filmów śpiewno-mówionych. Realizatorem tych filmów będzie Maks Reichmann.

## Rekord sezonu

Najkasowszy film śpiewny tegorocznej produkcji krajowej

## H A L K A

na tle opery ST. MONIUSZKI

cieszy się niebywałym powodzeniem i ściąga tłumy publiczności

Koncertowa gra artystów, oryginalne śpiewy solowe i chóralne, precudne krajobrazy naszych Tatr — wzbudzają zachwyty u widzów.

Rezerwujcie terminy!

WARSZAWA,  
ul. Sienkiewicza 12.  
Tel. 45-54, 98-83.

Biuro kinematograficzne

„WIR-FILM”

KRÓL. HUTA  
ul. Wolności 48.  
Tel. 12-92.

Rezerwujcie terminy!

# „Wielka dama“ z Beverly Hills

OD FAŁSZYWEGO MAJESTATU DO SZCZEREJ PROSTOTY

## Dziwna karjera małej Olive Borden

Będzie temu dwa, a może trzy lata, gdy Olive Borden została zaangażowana przez Fox-film. Ofiarowano jej 2.000 dolarów tygodniowo, piękną suknię z trenem z czarnej mory — i kazano jej zostać wielką damą. Wielką damą... która z kobiet nie marzy o tem! Olive Borden posłuszna rozkazowi, zabrała się do pracy wedle starych, utartych zwyczajów, panujących w Hollywoodzie. Na początek trzeba się było postarać o odpowiednich przodków. Po długim namyśle odnalazła jakiegoś „cioteczno go wuja“, Irlandczyka, generała Shielas, który walczył bohatersko w Meksyku podczas wojny sukcesyjnej; potem zaś, ponieważ pochodziła z Wirginji, została „spadkobierczynią“ jednej ze starych szlacheckich rodzin tego arystokratycznego Stanu. Wreszcie kazała sobie zbudować w Beverly Hills wspaniałą pałac, zrobiony „a la średniowiecze“, gdzie za instalowała się wraz z ośmiorgiem służby której zaczęła wydawać najdziwniejsze i najbardziej sprzeczne rozkazy.

Czasami zdarzało się, że Olive zapominała o swej męczącej roli; śmiała się zbyt głośno, lub poczyniała się nieopatrznie zwierzać. Wnet jednak opanowywała się. Przerzywała nagle rozmowę i zmieszana, wybiegała z pokoju. Nazajutrz ukazywała się znów w studio w pełni swego „majestatu“, spaśniając się tyle, ile przystało na piękną kobietę i wielką damę. Najdroższa z jej limuzyn stała wówczas beczynnym w przazem słońcu przed bramą studio, czekając na jej powrót.

W głębi swego serca mała „gwiazda“ drżała z trwogi. Widziała doskonale, że piedestał, na który zdołała się wydostać, jest zbyt wysoki. Lada niezręczność mogłaby być przyczyną upadku. Pierwsze jej filmy okazały się kiepskie; zdawała sobie doskonale z tego sprawę i nieraz gorzko płakała ta mała „wielka dama“ w samotnej pustce swej wspaniałej rezydencji.

Gdy kontrakt wygaś, firma ofiarowała jej wprawdzie nowy, ale na jakich warunkach!... Olive Borden czuła, że należy powziąć stanowczą decyzję. Nie zawahała się. Ostatnim gestem wielkiej damy odrzuciła 2.000 dolarów, suknię z trenem, wspaniałych i walecznych przodków. Postanowiła nie grać już nigdy do filmu.

Potem sprzedała pałac w Beverly Hills, wypowiedziała miejsc swej ugalonowanej służbie i

zamieszkała w małym domku nad morzem.

Łudziła się wciąż, że lada dzień jakiś potentant filmowy zapuka do jej drzwi z wspaniałym kontraktem w dłoni, prosząc, aby wróciła do Hollywood.

Ale mijały dni i nikt nie przychodził. Przez pięć długich miesięcy przemysliwała mała Olive, prążąc się na złotym piasku plaży, nad kruchością ziemskiej chwały i nad zmiennością fortuny. Czuła, że trzeba znów zacząć od początku. „Wspaniała dziedziczka starego rodu z Wirginji“ umarła; świat mógł należeć teraz tylko do prawdziwej Olive Borden.

Wahała się długo, zanim przyjęła ofiarowywaną jej przez jednego z niezależnych producentów, rolę w filmie, który miała nakręcać mała i niezamierzona firma. Była to jednak jedyna okazja powrotu na ekran, więc Olive Borden zdecydowała się.

Trzeba było jednak stworzyć całkiem inny typ, jeżeli i ta próba nie miała skończyć się klęską. Olive Borden z bólem serca poświęca swe wspaniałe, złotokasztanowate włosy, których obfitość tak pięknie podkreślała szczupłość i wdzięk jej delikatnego ciała. Piękne loki spadają pod nożycami fryzjera i światu ukazuje się nowa Olive o wyglądzie wysportowanego chłopca, — „garsonka“...

Okres sukien z trenem skończył się bezpowrotnie. W no-

wych filmach („Małpa, która my nową, prawdziwą Olive Borden“, „Miłość skazańca“, „Tancerka Saina“) — poznaje-

## Nasze kupony ulgowe

„KURJER FILMOWY“  
KUPON ULGOWY  
do kina dźwiękowego „Tęcza“ (Przejazd 9)  
na wszystkie dni i seanse za wyjątkiem niedziel i świąt.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 2 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

„KURJER FILMOWY“  
KUPON ULGOWY  
do kina „Casino“  
na wszystkie dni i seanse za wyjątkiem niedziel.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 2 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

„KURJER FILMOWY“  
KUPON ULGOWY  
do kina „Hollywood“  
na wszystkie dni o godz. 6 i 10-ej.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 2 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

„KURJER FILMOWY“  
KUPON ULGOWY  
do kina „Filharmonja“  
na wszystkie dni i seanse za wyjątkiem zastrzeżonych  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 2 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

„KURJER FILMOWY“  
KUPON ULGOWY  
do kina „Muza“ (Mokotowska 73)  
na wszystkie dni i seanse.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 1.50 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

„KURJER FILMOWY“  
KUPON ULGOWY  
do kina „Mewa“ (Hoża 38)  
na wszystkie dni i seanse.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 1.50 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

KURJER FILMOWY  
KUPON ULGOWY  
do kina „Sokół“  
(Marszałkowska 69)  
na wszystkie miejsca, wszystkie dni i seanse.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 1.20 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

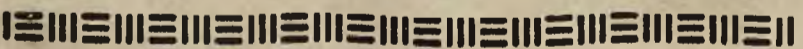
KURJER FILMOWY  
KUPON ULGOWY  
do kina „Akropolis“  
(Nowy Świat 61)  
na wszystkie dni i seanse za wyjątkiem niedziel i świąt.  
Za okazaniem tego kuponu kasa kina wyda 2 bilety po 1.50 zł.  
Ważny od dn. 14.II do 21.II włącznie.

Dźwiękowe kino „TĘCZA“ Przejazd 9.  
wyświetla obraz p. t.  
„SZALONY KSIĄŻĘ“  
z udz.: J. Crawford i W. Haines'a. — Nad program.

### Słońce sławy CLARY BOW nie zachodzi?

John Mac Cormick, mąż Col-len Moore, a zarazem reżyser jej filmów, rozpoczął obecnie pracę na nowym obrazem dla Paramountu. Główną rolę ma grać Clara Bow. Czyżby to znaczyło, że wbrew pogłoskom, Paramount ma zamiar przedłużyć swój kontrakt z piękną Clary?

„Kurjer Filmowy“  
jest do nabycia  
we wszystkich kioskach  
„RUCHU“  
w całej Polsce.



### DWIE PREMJE

„POWSZECHNA WYSTAWA W KARYKATURZE“  
lub  
„KALENDARZ DZIENNIKA POZNAŃSKIEGO“  
lub  
JEDNO I DRUGIE

PIERWSZA DLA TYCH, KTÓRZY ZAABONUJĄ „DZIENNIK POZNAŃSKI“ NA KWARTAŁ.

DRUGA DLA TYCH, KTÓRZY ZAABONUJĄ „DZIENNIK POZNAŃSKI“ NA PÓŁ ROKU.

PIERWSZA I DRUGA DLA TYCH, KTÓRZY ZAABONUJĄ „DZIENNIK POZNAŃSKI“ NA CAŁY ROK.

### DZIENNIK POZNAŃSKI

JEST NAJSTARSZYM DZIENNIKIEM NA ZIEMIACH ZA-  
CHODNICH POLSKI, ZAŁOŻONYM W R. 1859.

	w Poznaniu	
	przez pocztę z odnosh.	bez odnosh.
Abonament kwartalny:	11.76 11.10	9.90
półroczny:	23.52 22.20	19.80
roczny:	47.04 44.40	39.60

ADMINISTRACJA DZIENNIKA POZNAŃSKIEGO  
POZNAŃ — UL. POCZTOWA 9.



## GAZETA LWOWSKA

Założona w r. 1811.

Jedynę popołudniowe pismo lwowskie.

Przynosi najświeższe wiadomości z kraju i zagranicy. Niezwykle bogate działy: polityczny, gospodarczy, literacki i naukowy.  
Prenumerata miesięczna z dostawą, lub przesyłką **Zł. 5.30.**  
Dla pracowników państwowych, samorządowych i bankowych, oraz dla Wojskowych prenumerata wynosi **tylko Zł. 3.30** miesięcznie.

Adres Redakcji i Administracji:

LWÓW, PLAC SMOLKI Nr. 3.

### „Kurjer Filmowy“

do swych czytelników

LISTOWNYCH ODPOWIEDZI REDAKCJA NIE UDZIELA.

S. O., Żelazna. Prosimy nadesłać coś gotowego, może zamieścimy. Na stałą współpracę nie reflektujemy.

F., Ostróg n/H. Do O. D. K. M. może dostać się każdy po przejściu przepisowego egzaminu przez komisję. Egzamin odbywają się zwykle we wrześniu (na początku roku szkolnego), ale — mamy wrażenie, — że w drodze wyjątku można zdawać i wśród roku.

Zaznaczamy, iż wymagany jest cenzus naukowy (matura lub świadectwo 8miu klas).

Szkoła dzieli się na trzy kursy. Każdy z nich obejmuje program roczny, a zatem Szkołę dramatyczną można ukończyć w ciągu 3 lat. Można również zdawać, o ile ma się wyjątkowe zdolności, na kurs 2 lub nawet 3-ci. Ale egzamin taki nie jest łatwy. Bliższe szczegóły może podać Sekretarjat Oddziału Dramatycznego przy Konserwatorium, Warszawa, Okólnik 1-a.

I. K., Grudziądz. Zbyszko Sawan przebywa obecnie w Poznaniu. Stały adres w Warszawie: Flory 5.

Tak, lepiej do reżysera filmowego Michał Waszyński, „Lux“, Jasna 24, Henryk Szaro, „Gloria“, Marszałkowska 119, Juliusz Gardan „Leofilm“, Nowy Świat 39, R. Biske, „Kronika Filmowa“, Nowy Świat 45. Uff! Chyba starczy. Mówiąc o „warunkach zewnętrznych“, mamy na myśli to, czy jest pan ładny, czy brzydki i czy twarz dobrze wychodzi na zdjęciach i t. d.

## Jeszcze jeden amerykański rekord

Conrad Nagel „nagrał” w ciągu 21 miesięcy 27 filmów mówionych!

Co 23 dni — film! 27 ról amantów w niecałe 2 lata...

Mimowoli przestaje się mieć zaufanie do aktora, pracującego w takim tempie! Jest bowiem prawie wykluczone wy-czytelować staranie każdą z tych ról — nie mówiąc o tem, że film dźwiękowy, nakręcany tak szybko, nie może grzeszyć zbyt wielką troskliwością i precyzyjnością opracowania i wykończenia w szczegółach.

Zaczyna się „standaryzować” już nawet filmy. Byłe prędzej, i więcej filmów, — a najłatwiej przecież robić rzeczy w jednym typie — dochodzi się do wprawy. Więc przede wszystkim specjalizacja i robota na akord!

## „Ocaleni” — dalszy ciąg Atlantyku

Jak wiadomo, głośny reżyser Dupont zrealizował wielki film mówiony „Atlantyk”, osnuty na tle zatonięcia okrętu. Obecnie dowiadujemy się, że Dupont będzie reżyserował nowy film pod tytułem „Ocaleni”, który odtworzy dzieje rozbitków zatoniętego okrętu.



Czarujący uwodziciel Rod la Rocque'a i jego przemiła partnerka Jeanette Loff w filmie p. t. „Hultaj”. Następny program kina „Wodewil” (fot. „Kolos”).

## Premjera niemieckiego filmu dźwiękowego na Broadway'u

„Ciebie kochałem” w teatrze Mansfielda.

W końcu stycznia odbyła się w Mansfield-Teater na Broadwayu w New-Yorku pierwsza premjera niemieckiego filmu dźwiękowego „Ciebie kochałem”. Obraz został przychylnie przyjęty zarówno przez publiczność jak i prasę amerykańską. „The Film Daily” pisze: Film jest pierwszorzędny. Reżyserja i gra aktorów na wysokim poziomie. Jedynie strona dźwiękowa szwankuje.

Opinia prasy amerykańskiej przynosi zaszczyt produkcji niemieckiej.

Byłby już zatem czas najwyższy, żebyśmy i u nas zaczęli produkować polskie dźwiękowce.

## Tak mija sława świata

Nils Asther, wspaniały partner Greta Garbo, jeden z najciekawszych aktorów szwedzkich

nie odnowił kontraktu z Metro-Goldwan-Meyer. Ma zły akcent

— to wszystko!... Oto jeszcze jedna ofiara nowego porządku rzeczy, jeszcze jeden aktor, który będzie

musiał wrócić do Europy.

## OPERATOR

*Śledzi światła, przedmioty, zdarzenia i ludzi z rozmaitych perspektyw przez czujny obiektyw, w obliczu lamp i szminek tygrys się w nim budzi i na gesty aktorów czyha, jak detektyw.*

*Gdy trzeba, to na komin fabryczny się wspina i wejdzie bez zmęczenia na górę Ararat, byleby zdjąć najlepszy nalot dla kina przez swój bystry i zwrotny, ciekawski aparat.*

*To z daleka, to z bliska ustawia i kręci, tu mu światła za mało, tam znów cienia żąda — wytrwalszy od żelaza, ruchliwszy od rtęci oko jego się w przestrzeń zapuszcza jak sonda.*

*Tu chce z boku, tam z przodu, ówdzie z dołu całkiem, gdzie indziej zdejmie krzywo, ruchomo, ukośnie, a nad dobrze udanym, klasycznym „kawałkiem” pogwizduje z uciechy i serce w nim rośnie.*

*Potem idzie do dziwnych, cudotwórczych kabin, gdzie kąpią, wywołują na twardo i miękko. Tam ogląda negatyw, jak żołnierz karabin, okiem maca i czuje wyraźnie, jak ręką.*

*Z laborantem się kłóci w dziwnym języku, w którym słowa się płaczą tajemne, fachowe. Wreszcie nad jakimś nowym, karkołomnym trickiem przez cały dzień uparcie łamie sobie głowę.*



Jerzy Dal-Atan, bohater filmu „Mascotte”, reżyserji Aleksandra Forda.

## Nowa rola Dolores Del Rio

Dolores del Rio, bohaterkę „Carmen” i „Zmartwychwstania” ujrzymy niebawem w filmie „Złote piekło”, osnutym na tle życia poszukiwaczy złota w Klondike.

Film ten ukaże się w następnym programie kina „Casino”.

## Zółty Kapitan na Lazurowym Brzegu

Rozpoczęto zdjęcia plenerowe do jednego z najciekawszych filmów francuskich. „Zółty kapitan” (oto tytuł filmu) będzie nieprzeciętną atrakcją dla kinomanów — gra w nim bowiem główną rolę straszliwy Inkiszinow, niezapomniany bohater „Burzy nad Azją”.

Reżyseruje W. Sandberg. Na bohaterkę filmu zaangażowano młodzieńką, egzotyczną tancerkę, występującą w jednym z paryskich teatrów rewjowych pod nazwiskiem d'Al-Al.



Ina Adrjan (polska „Greta Garbo”) w filmie „Mascotte” reżyserji Aleksandra Forda.